

OSTUL ROMÂNIEI

Ziar românesc independent din Oradea-Mare.

DACTIA SI ADMINISTRATIA:
Biroaul „Simplon“
Pasajul „Vulturul Negru“.
Manuscrisele nu se înapoiază.

FONDATOR: ȘTEFAN MĂRCUȘ.
Apare sub conducerea unui Comitet de Direcție.
Redactor responsabil: M. G. Samarineanu.

ABONAMENTE:
Pe o lună. 25 Lei
Pe un an. 260 Lei
In America 3 dolari

FRANȚA

Prin cuvintele frumoase și pline de adânc înțeles ale președintelui Millerand, adresate tubitului nostru Rege, a vorbit Franța. Franța care a vorbit atât de des omenirii în decursul veacurilor; Franța care a răspândit scânteia celor mai mari idei; azi ea nu mai vorbește cu un vecin sau cu un popor oarecare. Ea simte că o „comunitate de interese și de simțire“ o leagă pe vecie de neamul său din același aluat ca și neamul francez. Franța aceasta, despre care gura de mahalagii a presei dușmane nu a putut spune decât rele; despre care la noi în țară, dușmanii noștri spun aceea ce le dictează veninul sufletelor lor; această Franță, dacă ar fi mai bine cunoscută, ar da de gândit celor ce nu pricep încă mersul firesc al lucrurilor. Ar vedea că în această Franță zace cel mai neseacă izvor de energie sufletească, cel mai puternic desinfecant al ismelor și mișmelor sociale. Ar vedea că viitorul lumii întregi este legat de acest neam plin de vigoare, care s'a ridicat ca un titan atuncea când dreptatea era să fie călcată în picioare, și care se va ridica, ori de câteori această dreptate va fi amenințată. Revolta Franței, ori de câteori s'a produs, a fost împotriva celor ce sugrumau dreptatea, iar nu pentru săturarea stomacului și a poftelor sale. Acest neam putred de

stricăciune, așa cum îl condamneră anumiți medici și cum îl mai condamnă D-nii doctori din țara noastră, acest neam perdut, s'a ridicat în ciuda acestor diagnoze și a culcat la pământ pe cel mai sănătos popor din lumea toată. Se vede că „doctorii“ mai greșesc și ei în punerea diagnozelor; se vede că organismul social încă nu și-a găsit medicul pricepuți. Cu toate că secretul victoriei franceze poate fi desprins și pe altă cale: au fost în luptă două curente unul de iubire, de dreptate, de libertate, de viață nouă; altul de ură, de neleguire, de robire, de împilare medievală. De o parte sinceritatea, de alta hipocrizia; de-o parte cuvântul Dumnezeuului păcii, de alta urletul dumnezeului distrugător. Iată pentru ce Franța și aliații săi au învins. Iată pentru ce azi, când ura și veninul curg șiroate în jurul nostru, noi nu putem avea de aliați decât pe acei ce merg după cursul cel mare al lumii sănătoase.

Răutatea și răzbunarea se distrug și se produc din ele înșile și vecinic neputincioase se vor abate din mersul triumfal și măreț al iubirei, adevărului și dreptății. Acesta este drumul pe care merge Franța și pe acesta vom merge și noi.

George Bota.

Sărbătorirea zilei de 20 Aprilie

Duminecă 20 Aprilie se va sărbători de publicul orașului nostru, aniversarea a 5 ani dela intrarea trupelor române în Oradea-Mare. Pentru Bihor, această zi este ziua adevăratei învieri. În urma defecțiunii de pe front, anarhia se întinase. Națiunile încătușate, pîntr'o nedreptate istorică, în hotarele unei țări stăpânită samavolnic de elementul maghiar care forma o minoritate absolută, începuseră să devie puteri centrifuge cari tindeau fiecare în spre țările cu cari făceau corp comun. Pescuitorii în apă tulbure, întronaseră bolșevismul lui Bela Kun și Samuella Tibor. Ținuturile rămase în puterea acestei terori, începuseră să fie schingiuite și prădate. Românii, în special, în aceste împrejurări li se creia o situație din cele mai penibile. Urmăriți cu furie, fruntași, au fost nevoiți să apuce drumul codrilor. Intelectualii erau aruncați în temniți și mare parte din ei condamnați la moarte. Dar nici celelalte naționalități nu avură o soartă mai bună sub blagoslovita stăpânire de scurtă durată a proletarismului lui Bela Kun. Dovadă e primirea sărbătorească pe care a făcut-o atunci, întreaga populație a acestui oraș — fără diferență de naționalitate — trupelor române salvatoare.

Armata română, în frunte cu d. general Traian Moșoiu, astăzi ministru al lucrărilor publice, după lupte crâncene, cari le-a avut la Clucea, Țigani și Holod, a înfrânt tirania domniei roșii a bolșevismului

deghizat și în ziua de 20 Aprilie — pe atunci zi de Paște — a intrat în Oradea-Mare. Odată cu eliberarea acestui ținut de sub teroarea Bela Kunismului, se dărimă și trecuta șandrama a nedreptății istorice. Bihorul săngerat atât amar de vreme, în această zi, fu chemat la adevărata viață, la viața românească.

Iată dar de ce intelectualii și populația Oradiei-Mari vor prăsnii ziua de Duminecă cu tot fastul. În acest scop ieri au fost convocați de d-l prefect Dr. N. Popovici toți șefii autorităților și o mare parte din intelectualii din localitate pentru a stabili un program al serbării. S'a fixat urmatorul:

1) La ora 11, după serviciul divin va avea loc un Te-Deum. 2) Defilarea Trupelor, 3) O intrunire festivă în sala Primăriei la care va ține un discurs ocazional P. S. S. Episcopul Roman Ciorogariua. Cor. 4) După aceea se va da o masă comună în restaurantul Palace. 5. Seara la 9 reprezentați plesii „Curcanii“ la teatrul „Regina Maria“.

D-l General Traian Moșoiu, probabil însoțit și de alți miniștri, va sosi în ziua aceea în orașul nostru.

Germania acceptă propunerile comisiei experților

Berlin. — Guvernul german a comunicat comisiei reparațiilor, că primește propunerile experților ca bază tratativilor ce vor urma.

Societatea Corală „Carmen“ la Oradea-Mare

În ziua de 29, cu acceleratul de 3, va sosi în Oradea-Mare Societatea corală „Carmen“ de sub conducerea maestrului Chiriac. Acest cor, cel mai bun cor din România, este compus din 150 membrii, elemente din societatea bucureșteană și artiști de rangul întâiu.

Pentru primire, cartuire și organizarea concertului, s'a constituit un comitet format din d-nii Șt. Mărcuș inspector al artelor, Gh. Bota, directorul școlii normale, N. Fîru, învățător-director, A. V. Catana, prefectul poliției; d-l Fiidan, secretar al primăriei; un delegat al Armatei; D-na Horvath, D-na Col. Bardosi, și D-ra Erdely din partea Reuniunilor femeilor române din jud. Bihor.

Concertul va avea loc în seara zilei de 30 Aprilie în sala Teatrului „Regina Maria“ la ora 8^{1/2} fix. Programul Concertului este compus din bucăți de muzică religioasă, populară și clasică.

Programul complet, prețurile și alte detalii vom publica în numărul viitor ale ziarului nostru.

Inseilări

Revine primăvara . . .

Ici s'a arătat fragedă și timidă o floare, dincolo a crăpat un muguraș, lăsând să se vadă vârfuri de frunze abia bănuite. Și-un covor fin de iarbă începe să se țasă peste pământ.

Soarele se arată mai voios, mai strălucitor, mai blând mângâind — ca un buinic blajin — iarba, frunzele și florile, și pământul par'că tresaltă de bucurie.

Vântul își înmoaie suflarea, până la adiere.

O păsărică a început să-mi cânte la geam, în pomul care îmi tremura de frig pe iarnă.

Glasuri vesele de copii răsună iarăși pe ulițe și prin curți.

Toți oamenii sunt mai vii par'că, mai voieși, mai veseli . . .

Revine primăvara . . .

Pământul care părea că incremenise sub cojocul de ghiță și zăpadă al iernii, acum se desmoarte, îl simți că tresaltă par'că și răsufă adânc, ușurat. Ascuns sub acel înveliș, el și-o păstrat viața, care acum sbucnește la razele soarelui.

În momentele acestea mă gândesc la noi, oamenii, și mai cu seamă la Români. Avem aci cea mai frumoasă pildă

în fiecare iarnă pământul moare, dar în fiecare primăvară prinde putere nouă și pulsează viață florilor, plantelor, copacilor.

N'ar fi mai bine ca în primăvara asta să prindem și noi puteri noi de muncă Avem atâtea de făcut.

Neamul românesc a suferit atâtea până acum. Dar de câțva timp își trăiește frumoasele zile al primăverii sale.

Dar ca și pământului, îi trebuie storfări noi, sevă curată, avânt puternic, ca să poată câștiga tot ce-a pierdut în anotimpul de restricte și îngheț.

Români! În zilele primăverii neamului nostru, să ne încordăm forțele și să ne grăbim la munca pentru propășirea sa. În generația de azi s'au pus mari speranțe. Să nu le înșelăm. Istoria ne păstrează unul dintre cele mai frumoase capitole. Acest loc nu trebuie să-l lăsăm gol.

SINCERUS.

Știri mărunte

— „Daily Mail“ anunță că guvernul englez a refuzat lui Litvinov viza pentru intrarea în Anglia. Se știe că Litvinov fusese desemnat ca șef al misiunii comerciale ruse, care urmează să sosească zilele acestea la Londra.

— A sosit în Capitală d. Louis Lazado, primul secretar al Regelui Alfonso al Spaniei. D-sa a venit cu o misiune specială din partea regelui Spaniei.

— Septămăna trecută descoperindu-se un complot la Brașov care avea ramificații, siguranța generală a făcut numeroase arestări printre maghiarii iredentiști. O bună parte dintre cei descoperiți au fost aduși în Capitală și anchetați de parchetul militar și Siguranță.

— „Prager Presse“ publică o telegramă din Moscova în care se spune că conferința din Viena poate fi privită ca definitiv înmormântată. Cercurile competente din Moscova declară că nu vor mai începe noi tratative cu România.

— D-NA WILSON, văduva președintelui american, s'a pomenit cu o moștenire importantă: 200.000 dolari (40 milioane lei) lăsați de un ceasornicar elvețian, care și-a desmoștenit copii.

— În camera maghiară deputatul Nagy Vincze a spus că atunci când s'a tratat cu România trebuia să se pună pe tapet și chestiunea minorităților. Apoi, oratorul a atacat pe Contele Bethlen pe chestia acordurilor stabilite cu România.

— În Grecia — Generalul Leonardopolos a fost arestat pe motiv, că ar fi pus la cale atacarea unui tren, în care erau propagandiști pentru plebiscit.

— Corul profesorului Fr. Hubic din Beiuș după Paște va face o excursie la Constantinopol unde va da un concert.

— În timpul vacanțelor de Paști Dl. Ion I. Brătianu primul ministru, însoțit de alți doi miniștri va face o vizită la Constantinopol. Pleacă în ziua de 23 cor.

Presă franceză despre Suveranii noștri

Paris, 11. — „Petit Journal“ scrie că vizita Suveranilor români va cimentă și mai mult simpatia seculară între ambele țări.

„Le Rappel“ declară că Franța întreagă era fericită să aclame pe lângă Regele Ferdinand, pe grațioasa Regină a cărei zâmbet simbolizează poezia generoasă și ardoarea sufletului român.

„Libre Parole“ scrie că tratatele de pace au creiat legături între Franța și România cari trebuie să fie cât mai strânse și cari sunt în stare să facă față la toate eventualitățile.

„Matin“ constată că Suveranii au cules expresia inalterabilei recunoștințe a Franței.

„Petit Parisien“ scrie că deoarece Parisul, s'a însărcinat să exprime bravilor aliați toată recunoștința Franței de aceia aclamările au fost așa de numeroase, așa de calde, așa de vibrante, pe tot parcursul Suveranilor români.

„Gaulois“ zice că Parisul a salutat pe Suveranii români cu o voință unanimă spontană și emoționantă, care provine din amintirea suferințelor comune.

Același ziar arată că pacea poate să fie asigurată prin solidaritatea constantă a națiunilor, cari au același interes de a-și garanta reciproc siguranța. Înțelegerea dintre Franța și România nu poate decât să întărească acest dig de apărare.

Cerem Cazină Românească pentru intelectualii din Oradea-Mare

Teatru românesc

Turneul Bulandra: Maria Stuart-Otelo de W. Shakespeare și *Tarina* de M. Lengyel.

Trupa de sub conducerea d-lui Tony Bulandra a dat trei reprezentații în orașul nostru. Formată din elemente bune, această trupă a avut un succes desăvârșit. Prima seară a jucat *Maria Stuart*, a doua seară *Otelo* și, după o întrerupere de 4 zile, când a jucat la Satu-Mare, s'a înapoiat și a dat ultima reprezentație cu *Tarina*.

Cei care au asistat la reprezentațiile acestea au putut răspunde la greaua întrebare care dăinuie de mult cu teatrele ne-subsvenționate de stat și anume:

Cum poate o trupă particulară să se mențină fără ajutorul statului? Și răspunsul e scurt și clar. Publicul a ajuns la maturitatea artistică și ajută cu obolul său arta adevărată fie că i-se imbie de stat, fie de particulari, și trupa de sub conducerea d-lui Tony Bulandra face artă adevărată.

Cele trei reprezentații date în orașul nostru au fost la nivelul falmei teatrului „Regina Maria” din București. Nici o disproporție strigătoare între elementele componente, nici un artist cu rol nelalocul lui. Toți formau un ce complet, și dacă am admirat pe artiștii frunțași cum au fost d-na Sturza Bulandra, d-l Poni Bulandra și d-na Gina Sandri, n'am avut nici o decepție cu ceilalți, ci, din contră, toți se evidențiau, toți își aveau meritele lor. Reprezentațiile le-am putea asemăna cu niște tablouri de mozaic în care toate pietrelele erau așezate la locurile lor cu strălucirea și cu coloritul lor așa că dădeau armonia completă a ansamblului. Vom lăsa *Maria Stuart* și *Otelo* și ne vom ocupa de ultima reprezentație. *Tarina* a fost strălucit reprezentată.

D-na Sturza Bulandra, în rolul *Tarinei* Ecaterina II. a fost așa cum cei cari au urmărit jocul acestei artiste mari, rar au văzut-o. Prestanța, sensulismul bine dozat, vocea caldă, zbuciumul intern admirabil exteriorizat, au dat acestui rol strălucirea culmilor artistice.

D-l Tony Bulandra în rolul contelui Czerny, a fost așa cum îl cunoaștem. Renumele d-sale ne scutește de alte laude.

Țancovici Cosmin în rolul cancelarului a fost foarte bine. Tot asemenea d-na Lily Bulandra în rolul Anniei Ișikov și d-l P. Bulandra în rolul atașatului francez. D-soara Tina Ștefănescu, Ion Teodorescu, Del Vecchio, Cerniea N. Bulandra, Mihail și restul au fost bine. Misa.

Leul a cotel la Paris pe ziua de 12 Aprilie 9.— iar la Zürich 300.—

Ziua Basarabiei

Cuvântarea d-lui Căpitan Sachelarie

(Urmare și sfârșit.)

Un grup de tineri entuziaști naționaliști au înghițat câteva comitete și după înțelegerea câtorva congrese prin Basarabia și în afară, s'a hotărât la 20 Oct. 1917 organizarea Sfatului Țării, care a și fost deschis la 21 Noembrie 1917 în orașul Chișinău.

Între timp evenimentele politice din Rusia au luat o întorsătură uriașă spre dezordine și anarhizm.

Populația basarabeană neimpărtășind acele idei a proclamat Basarabia în vechile ei hotare, Republică Federativă prin hotărârea Sfatului Țării, la 2 Decembrie 1917.

Sfatul Țării înfăptuia în sine suveranitatea de conducere și ca ramuri de execuție avea departamentele respective. Astfel erau: Ministerul de Război, Ministerul Marinei, Minist. de Interne, Ministerul Comunicațiilor, Ministerul de Finanțe, Ministerul Instrucțiunii Publice, Ministerul Justiției, Ministerul Cultelor. Mai era ca instituție independentă Marele Stat Major. Toată puterea armată a Republicii Moldovenești consta din: 2 Reg. Inf. cu efectivele brusci variat, 1 Brig. de Cavalerie, 2 Baterii de Artilerie, 1 parc de autocamioane și un grup de aviație cu 2 avioane rupte.

Intern

În urma mișcării studențești și a celor scrise contra Basarabiei de gazetele socialisto-comuniste, s'a decretat starea de asediu în Capitală și în celelalte orașe, centre universitare, dându-se armatei puteri discreționale. Lucrul acesta pare curios în ziua de azi când nimica serios nu îndrătuia această măsură. Presa în genere și opinia publică dezaprobă acest lucru. Parlamentul a luat vacanță până la reîntoarcerea suveranilor, iar prerogativele regale, în urma plecării familiei regale pentru a vizita câte-va curți din occident, au trecut asupra consiliului de miniștri.

Se observă o campanie ceva mai pronunțată a opoziției pentru răsturnarea guvernului. Tratatările între partidul de sub conducerea d-lui Iorga și cel naționalist-ardelean, pentru fuzionare, au eșuat cu toate concesiunile făcute de d. N. Iorga. Se urmează tratative între partidul țărănist și cel al poporului. Rezultatul se va vedea în curând. Totuși sunt puține speranțe de a se ajunge la un rezultat bun. Tot asemenea se „pertractează” între naționaliștii democrați și fracțiunea argetoianistă a partidului poporului.

Au fost arestați mai mulți frunțași comuniști româno-evrei, iar la Brașov s'a descoperit un complot maghiar cu ramificații în întreg Ardealul. Au fost arestați mai mulți indivizi și transportați la București unde se face instrucția.

Serbarea unirii Basarabiei a dat prilej întregii suflări românești, fără diferență de vederi politice, pentru a se declara hotărât că Basarabia este și va trebui să fie pe veci a României. Se pregătesc serbări frumoase cu ocazia a 5 ani dela dezrobirea ținuturilor de lângă frontieră.

Extern

Țara cea mai rău frământată azi pare a fi Grecia. Detronarea și alungarea regelui George, proclamarea regimului republican și acum

Buletin politic

plebiscitul, după înfrângerile din Asia Mică și revoluția Plastiras, par a fi zbuciumat rău de tot această țară. Plebiscitul început alaltăieri decurge în corsetul de tot felul de măsuri luate de guvernul care a proclamat republica. Rezultatul se poate prevedea. Dacă pe vremuri la noi politicienii ziceau: Dă-mi puterea și te asigur de majoritate, cu atât mai mult se poate aplica aceasta în Grecia azi.

Regele George trimisese poporului său un mesaj din Brașov. Republicanii n'au admis ca să fie publicat motivând că Regele George nu numai că nu e rege al Greciei ci nu mai e nici cetățean elen.

Primirea familiei noastre regale în Franța a fost o sărbătoare națională pentru această țară. Prin această vizită s'au cimentat și mai bine legăturile indisolubile din aceste două țări.

Conflictul am putea să-i zicem sentimental ivit între Italia și România care a cauzat suspendarea vizitei suveranilor noștri în această țară pare a se fi aplanat.

În Germania s'au ivit din nou mișcări contra Franței. Un manifest al ofițerilor germani protesta contra răului tratament al populației din teritoriile ocupate de către autoritățile ocupante.

Guvernul iugoslav a demisionat.

Se zvoeste de o convenție Româno-laponeză de apărare în cazul când una din aceste două țări va fi atacată de Rusia.

Depozit permanent de stofe englezești

HACKMAYER
STRADA AVRAM IANCU No. 2

Costume barbătești după ultima modă
... .. pariziană

Curiozități din Oradea-Mare

Eri s'au închis porțile expoziției comercianților din Oradea-Mare. Că ce rost a avut expoziția, în afară de câștigul antreului noi nu o înțelegem, dar avem, convingerea că nici alții nu o prea înțeleg. D-l Insp. Comercial Dedu ni-ar putea da lămuriri. La expoziție au luat parte evreii și sfrâinii din județ și oraș — fără români. Dacă la Oradea-Mare și în județul Bihor noi nu avem decât să asistăm la îmbogățirea altora, nu ne este locul acolo, și nu prea avem cu ce să ne mândrim, rămâne ca și expoziția să rămână la alt termen.

Tot în acel timp carnea se urcă cu 4 Lei, iar proprietarii de mode diferite încearcă buzunarul publicului cu vânzarea mărfurilor vechi. Aci poți face studii interesante la mărfurile diferite. O pălărie care în strada principală a costat 560 Lei o primești cu 340 Lei, o cravată care tot acolo a costat 500 Lei o poți cumpăra cu 250 Lei, un palton care a costat 5000 e acum 3300 și așa mai departe. Orice spectacol e aci? Nu ne putem închipui că patronul să-și vândă marfa anume cu pierdere! Și atunci cu ce venit lucrează în prăvălie sa din Str. Regele Ferdinand?

Un alt comerciant vinde firiuri cu 1000 Lei bucata iar el le primește dela fabrică cu 500—600 Lei.

Ghetele se fabrică în Oradea-Mare la micii pantofari, și se vând cu câștig de 250 Lei la pereche. O haină la un croitor te costă 4000 Lei, la celalalt tot din aceeași stofă 600 Lei. Comptul e ușor de făcut.

Să ne interesăm puțin și de punga funcționarului, căci el nu poate câștiga 20—30 mii pe lună, ca cel mai mic comerciant.

În Oradea în special falimente nu comercianții străini se îmbogățesc.

De ce? Vom mai cerceta și de altă dată.

Comunicația cu Ungaria

București. — Direcțiunea Generală C. F. R. a dat ordin, că la 20 Aprilie se va relua comunicația cu Ungaria.

Odată cu organizarea armatei naționale în Chișinău se organiza și un Ștab (Comand.) denumit „Rumfront” sub conducerea unui ovreu Perper. Acest Comandament, ca forță, avea 3 batalioane infanterie, 1 escadron Cavalerie, o baterie de Artilerie fără nici un tun iar efectivul acestor unități progresa zilnic căci să compunea din soldați ruși fugari de pe frontul Român.

Comandamentul acesta ca scop avea lupta contra tendințelor noastre naționale.

Armata națională a Republicii, neputând birui acea bandă de anarhiști, Sfatul Țării a cerut guvernului român din Iași să ne trimească în ajutor armata regulată română. Cererea aceasta a fost prezentată la Iași de 2 reprezentanți ai Sfatului Țării.

Deși această cerere a fost făcută în strict secret pentru Comandamentul anarhist ce se încuibase în Capitala Republicii totuși ei au aflat aceasta, și surprinzând pe Președintele Sfatului Țării prin înăjunțarea Palatului cu ostași anarhiști din Rumfront, i-a impus sub teroare de a semna o telegramă către guvernul român din Iași prin care ei cereau renunțarea intervenției armatei române. Sub această teroare, telegrama a fost semnată și imediat expediată personal de Comandantul acelor mizerabile trupe — guvernului român la Iași.

Pentru a eși din această nenorocită încurcătură Președintele Republicii tri-

mite imediat un delegat la Iași cu un raport detaliat prin care explica adevărata situație arătând telegrama falsă iar cererea trupelor române a repetat-o.

În ziua de 10 Ianuarie 1918 armata română de sub conducerea d-lui General Broșteanu trecând blestematul Prut, a înfipt tricolorul român pe pământul Basarabiei.

În același timp trupele anarhiste de sub conducerea d-lui Perper încă din ziua de 6 Ianuarie se desfășurase în deplină cunoștință de cauză cu toate forțele disponibile, cari constau după cum am spus dintr'un efectiv de vre-o 900 soldați înarmați și vre-o 400 fără arme cari ca însărcinare aveau adunarea răniților și prizonierilor ce eventual ar cădea, luând poziție la vre-o 2—3 kilometri la marginea de N.-V. a orașului Chișinău.

În această situație trupele anarhiste veghind pe poziții ziua și întrând în oraș pentru odihnă noaptea, au fost surprinse de trupele Române cari în 13 Ianuarie 1918 în sunetul muzicilor și a corniștilor își făcuse intrarea în Chișinău prin partea de Sud-Est a orașului.

Această surprindere absolut fără nici o desfășurare a nici unei grupe a pus într-o debandadă trupele anarhiste cari în cap cu Comandamentul lor a luat drumul spre Nistru, strecurându-se pe valea Băcului — partea de Nord a orașului Chișinău. Prima haltă au avu-o în Cetatea din Ti-

ghina unde au fost loviți de dorobanții Romani și svârliți peste Nistru.

Astfel s'a pus la Nistru un zid de piepturi românești, cari au dat posibilitatea moldovenilor basarabeni de a-și hotărâ soarta liber așa cum o vroiau. — Sfatul Țării în numele poporului moldovenesc și a națiunilor minoritare, cari erau reprezentanți în ziua de 24 Ianuarie 1918 a proclamat independența Republicii Basarabiei iar în ziua de 27 Martie 1918 toate națiunile basarabene prin reprezentanții lor ce alcătuiau Sfatul Țării au votat liber și nesilit de nimeni, Unirea Basarabiei pe veci cu România și astfel visul strămoșesc s'a înfăptuit.

În zadar astăzi încearcă din nou vrăjmașii noștri de a pescui în sufletele moldovenești din Prut și Nistru, căci privirile lor se vor zdrobi de inimile cimentate național-românești dela mic și până la mare.

Să se audă din hotărâ în hotărâ și să știe lumea întreagă că basarabeni sunt și vor fi credincioși — cu sufletul, Patriei lor adevărate României-Mari.

Și acum de datorita noastră este să ne îndreptăm cugetele noastre spre acel ce cu adevărat a fost înfăptuitorul României-Mari, — acel ce a știut să unească sufletele tuturor românilor și să strigăm într'un singur glas Trăiască M. S. Regele Ferdinand I Făuritorul României Mari.

Trăiască întreaga Dinastie.

INFORMAȚIUNI

Reprezentarea piesei Curcanii de Ventura. Duminică 20 Aprilie 1924 orele 8'30 seara precis, cu ocazia celei de a 5-a aniversare a intrării bravelor trupe române în Oradea-Mare, se va juca pe scena teatrului Regina Maria din Oradea-Mare frumoasa piesă istorică „Curcanii”, dramă națională în 4 acte cu scene din războiul neahtării din 1877. Această piesă s'a jucat cu un succes enorm pe scena teatrului Național din București, aproape un an întreg fără întrerupere. Nu trebuie să lipsească nimeni de la această frumoasă manifestație patriotică. Diletanții care o joacă sunt bine cunoscuți publicului nostru. Piesa are o montare splendidă. S'au adus Costume speciale de la București. Biletele se găsesc de vânzare zilnic între orele 11—13 și 15—16 la Casa 2-a a Teatrului, intrarea dinspre Cafeaua Ulpia. Cine dorește a reține loc bun să se grăbească. Prețurile obișnuite.

Preluarea Jombolei. Jombolia s'a preluat de către autoritățile noastre dela cele străbești Joi la orele 12 în mijlocul unei mari manifestații de bucurie din partea populației din oraș și împrejurime. La preluare, reprezentanții autorităților române au făcut o excelentă impresie asupra populației care i-a aclamat.

Procese. În ziua de 15 la ora 9, s'a pronunțat sentința în procesele de presă intentate de d. Bogdan Ionescu și Colonel Bacalogiu d-lui Samarineanu, redactorul nostru. D. Samarineanu a fost amendat cu 2700 lei. Atât d-sa cât și procurorul au făcut apel.

Jubileu. Astăzi se sărbătorește la teatrul local are loc jubileul de 25 ani de teatru al d-lui Dr. Ianovics. Se va juca comedia Tartuff de Molière. Comitetul teatral a delegat o comisie de 5 care va prezenta felicitări d-lui Ianovics. Va vorbi din partea comisiei teatrale d. George Bota.

Arestarea unor comuniști cari își recunosc cu cinism vina. În urma cercetărilor făcute de autoritățile militare, s'a stabilit că mișcarea comunistă din România este pusă în serviciul și în solda unor guverne străine. Pentru știrile furnizate peste graniță și pentru propaganda subversivă pusă la cale în țară, au fost arestați, până în prezent, următorii comuniști: Gh. Cristescu, Al. Dobrogeanu-Gherea, Imre Aladar, Isac Mendelsohn, Asmman, Pascal Constantinescu, Israel Titermann împreună cu d-rele Lucreția Pătrășcanu și Elena Filipovici. Din unele declarațiuni ale celor arestați se constată legăturile mișcării comuniste din România cu alte mișcări de peste Dunăre și Nistru. Pentru întreprinderea campaniilor s'au luat importante sume de bani, cari au fost recunoscute chiar de Gh. Cristescu. Instrucția continuă.

Incursiunile bandelor bulgare În urma incursiunilor de bande produse în ultimul timp în Cadrilater, Guvernul român a cerut la Sofia instituirea unei comisii mixte care să hotărască măsurile ce trebuiesc luate pentru a se împiedica în viitor asemenea incursiuni. Guvernul bulgar a acceptat cererea României așa că în curând se va proceda la instituirea comisiei mixte româno-bulgare.

Ieri a fost în localitate d-l Inspector Ion Pinta dela Ministerul de Finanțe care a inspectat Administrația Financiară. D-sa a luat parte și la câteva dezbateri a apelurilor cu impunerile fiscale. D-sa a fost mulțumit.

P. S. S. Teculescu episcop militar a fost în orașul nostru zilele acestea și a luat contact atât cu autoritățile civile cât și militare. Asistat de preotul Pop Gheorghe a vizitat Biserica din cetate. Văzând că catedrala ortodoxă din orașul nostru nu este îndestulătoare, a luat inițiativa pentru amenajarea bisericii din cetate pentru militari. P. S. S. a plecat ieri din orașul nostru.

Cu „bucurie“ anunțăm publicul că, comisia pentru fixarea prețurilor se ocupă din nou cu urcarea prețurilor carneii. Ea a fixat următoarele prețuri: Carnea de mîle cu 28 lei Kgr., carnea de vită cu 24, carnea de porc cu 40—44, untura 70 lei. Credem ca populația va fi adănc emoționată de aceasta binefăcătoare muncă a comisiei pentru înfrânarea speculei ilicite, care regulat, de câțiva timp încoace, urcă mereu prețurile alimentelor, eftinind astfel viața.

STUDIO

BREVETĂTĂ

REPRODUCEREA

INTELECTUALĂ

care este cea mai bună

D-na Colonel Sara, sora d-nei Grădinaru și-a depus cu succes examenul de canto la Academia de muzică din Budapesta. Când i-s'a eliberat diploma, a fost felicitată de virtuosul profesor Hubay Eugen.

Suspendarea d-lui P. Coroiu. În urma unor nereguli descoperite la revizorul școlar din localitate, din ordinul Ministerului de instrucție, a fost suspendat din postul de subrevizor școlar d. Petre Coroiu, până la terminarea anchetei.

Revizuirea contractelor de închiriere a prăvăliilor orașului. În curând va începe revizuirea contractelor încheiate între oraș și diferiți negustori cari dețin prăvălii de ale orașului. Aceasta pentru majorarea chiriilor conform noiei legi a chiriilor. Dacă până la 26 Aprilie, chiriașii nu se vor conforma acestei dispozițiuni, vor fi deferiți, conform legii, unei comisii de arbitri.

Ancheta contra consilierului Ionaș. Am publicat la timp acuzele aduse de d. consilier Dr. Tatu, d-lui Ionaș, când a fost numit ca consilier economic. Aceste acuze erau destul de grave pentru a compromite onoarea și situația unuia care deținea postul de consilier al unui oraș. De aceea am cerut o anchetă. Primăria, într'adevăr, a pornit o anchetă pentru a constata adevărul spuselor d-lui Tatu. Prea mult durează însă această anchetă. Au tre-

cut aproape 6 luni de atunci și tot nu vedem rezultatul. Pentru a ști adevărul am cerut azi relații la primărie. Ni s'a spus că ancheta e terminată și că în curând comisia o va comunica. O așteptăm căci planează o atmosferă dubioasă atât asupra acuzatului cât și a acuzatorului.

Consilierul economic Dr Tatu. S'a vorbit mult în coloanele ziarelor din localitate despre cazul d-lui Tatu. D-sa în urma hotărârii comisiei disciplinare a primăriei a fost trecut dela consilieratul economic ca șef al biroului de contravenții. Dr Tatu considerându-se retrogradat, a refuzat. Gazetele au înregistrat apoi faptul că d-l prefect a dispus ca d-l Tatu să-și reocupe postul de consilier economic. Greșit. Nici când d-l prefect na reintegrat pe d-l Tatu ci faptul se prezintă astfel. Comisia disciplinară a fost greșit compusă de oare ce statutul funcționarilor un era clar pentru diferitele provincii unde sunt alte organizații comunale. Sosind noi instrucțiunile s'a format din nou comisia disciplinară din primul notar al primăriei ca președinte dintr'un membru din consiliul orașului și dintr'un funcționar mai vechiu în grad. D-l Prefect a anulat hotărârea comisiei care un era legal constituită și s'a diferit cazul Tatu comisiei disciplinare legale. În ultima sesiune această comisie a hotărât ca d-l Dr Tatu să fie trecut la biroul contravențiilor, motivând că nu pot fi doi consilieri la aceeași secție. Această în mod provizoriu până când se vor termina și cele două anchete care se urmează contra d-sale.

Parfumuri de toate calitățile existente, măsurat cu dl. se capătă la drogueria „Apollo” a lui Ștefan Farcaș.

Un nou confrate: Sentinela. Sâmbătă, cu ocazia aniversării a 5 ani dela intrarea trupelor românești în Oradea-Mare, va apare primul număr din ziarul „Sentinela” fondat de d-l Colonel Ath. Negulescu. Al doilea număr va apărea în ajunul sărbătorilor Paștelui, iar dela 1 Mai va apare zilnic. Noi cari stăm greutățile pe cari la întâmpină susținerea unei gazete, dorim noului confrate curajul și puterea să le învingă pentru a putea trăi. Ziarul va apare cu programul partidului liberal.

Atentat contra lui Horhy. Trei indivizi au încercat să atenteze contra vieții actualului regent al Ungariei: Horhy. Unul dintre atentatori anume Sztora Josif a fost arestat. În închisoare a declarat greva foamei.

La firma

M. ROTH succesori

mari reduceri de prețuri

din cauza renovării prăvăliei.

Articole de linjerie, mănuși, pardesiuri de primăvară și impermeabile, precum și toate articolele de modă pentru domni, cu prețurile :: cele mai acceptabile. ::

Succesorul firmei **M. ROTH**
Piața Regina Maria No. 3.

Frauda dela Administrație Financiară din Cluj. Septemăna aceasta casierul administrației financiare din Cluj Danielescu a încercat să se sinucidă. Făcându-se cercetări s'a constatat o lipsă de 4 milioane din casă. Baniile acestea sustrași erau dați cu împrumut spre comercializare la diferiți comercianți din Cluj. Prefectura poliției din Cluj a avizat pe toți debitorii lui Danielescu să se declare altfel se vor lua măsuri contra lor.

Bal pentru copii. Societatea „Principele Mircea” aranjază pe ziua de 28 Aprilie ora 5 d. a. un bal pentru copii în sala Cercului Catolic. Vor da concursul lor d-na Antalfi și d-na Kovats profesoare de dans la liceul de fete. D-ra Antalfi va reprezenta pe scenă „Castelul fermecat din poveste” cu diferite atracțiuni, iar d-na Kovats va organiza dansuri naționale admirabil executate.

Laboratorul Medical Dr Suroiu, Str. Rimanóczy No. 2. Telefon No. 7—21, execută tot felul de analize de sânge, stomac, urină, spută, etc.

Ploșnițele și puceii se stăpesc sigur cu „Noxin” dela Drogueria „Apollo” a lui Ștefan Farcaș.

Ultima oră

Tratatul româno-austriac

Viena. — Septemăna trecută s'au continuat tratativele conferinței româno-austriace dela Viena și s'au discutat aproape toate chestiunile litigioase. Ieri a avut loc o ședință plenară, în care s'a totalizat rezultatele de până acum. Până acum s'a ajuns la acord asupra datoririlor și a pretențiunilor reciproce, bunurilor de stat și particulare și asupra hărtilor de valoare stampilate în România și schimbului reciproc de anti-chități de valoare.

Macdonald și chestiunea reparațiilor

Londra. — În Camera Comunelor Macdonald a declarat, că guvernul este de părerea, că comunicatele comisiei experților formează platforma ajungerei la acord. E gata să sprijine planul cu condiția, ca toate partidete interesate să procedeze în felul acesta. În chestia aceasta a comunicat punctul de vedere tuturor aliaților, deci și Statelor-Unite.

Chestia rentei petrolului

București. — Ziarul „Argus” a interviewat pe d. Oromolu, guvernornul Băncii Naționale, în privința versiunilor răspândite prin ziare, că valorizarea rentei petrolului nu este altceva, decât un împrumut destăinuit al Băncii, pentru că Banca Națională emite bancnote în valoare de un miliard lei în contul rentei petrolului. D. Oromolu a declarat, că Banca Națională a avut numai rolul de sfetnic al guvernului în chestia termenului încasării contravaloarei rentei petrolului. Despre o nouă inflație nici vorbă nu poate fi până când d-sa va conduce Banca Națională, de oarece până atunci nu se va imprima un singur leu fără acoperire. La sfârșit d. Oromolu a declarat, că guvernul a amânat depunerea proiectului de lege referitor la prelungirea privilegiului Băncii Naționale.

CELE MAI REDUSE PREȚURI LA „RENAISSANCE“

BINE ASSORTAT CU STÔFE, MĂTASURI, ȘIFONE, PÂNZERII, COVOARE, PRECUM ȘI TOATE ARTICOLELE DE SEZON.

HERCULES fabrică de linjerii își desface cu prețul cel mai redus toate mărfurile de zefir, pânzării, ciorapi, etc., ce se găsesc în depozitul său din Passagiul Vulturul Negru.

Nr. 140—1924 exec.

Publicație de licitație

Subsemnatul executor judiciar delegat, prin această aduc la cunoștință publică, că în urma deciziei judecătorești de ocol-urbană rurală din Oradea-Mare de sub Nr. 58—924 efectuându-se execuția de escontare în favorul următorului Lazar Czitrom domiciliat în Oradea-Mare și reprezentat prin avocatul Dr. Emil Boszviményi în sarcina urmeritului din Oradea-Mare pentru suma de 1370 Lei capital și accesorii și ordonându-se prin decizia judecătorești de ocol urbană din Oradea-Mare sub Nr. 58—924 licitația asupra mobilierului și altor mișcătoare sechestrate și estimate în valoarea de 13.500 Lei, se fixează termen de licitație pe ziua de 17 April 1924 în comuna Oradea-Mare ora 11 a. m. Str. Jókai Nr. 11 când mișcătoarele sechestrate se vor vinde pe lângă plățirea prețurilor de cumpărare în numerar și în caz de necesitate și sub prețul de estimare, și până la concurența creanței sechestranților anteriori ori a suprasechestranților intrucât aceștia și-au câștigat asupra acestora drept de ipotecă.

Se provoacă toți acela, cari și revindică escontare din prețul de vânzare al lucrurilor ce se vor licita, intrucât sevestrarea în favorul lor s'ar fi făcut anterior și aceasta nu rezultă din procesul verbal de sechestrare să nu omită a-și prezenta anunțările în scris la subsemnatul delegat, până la începerea licitației.

Termenul legal se va socoti din ziua ce urmează după afișarea publicației la judecătorie.

Oradea-Mare, la 26 Martie 1924.
Valentin Bakó, executor judiciar,

No. 261/1924 execuțional.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judiciar delegat, prin aceasta aduc la cunoștință publică, că în urma deciziei judecătorești de ocol-urbană rurală din Oradea-Mare de sub No. 8659/1923 efectuându-se execuția de escontare în favorul următorului Sera Stoler domiciliat în Oradea-Mare și reprezentat prin avocatul D-I Gheorghe Egri în sarcina urmeritului din Oradea-Mare pentru suma de 1000 Lei, capital și accesorii și ordonându-se prin decizia judecătorești de ocol urbană din Oradea-Mare sub No. 8659/1923 licitația asupra mobilierului și altor mișcătoare sechestrate și estimate în valoarea de 7700 Lei se fixează termen de licitație pe ziua de 18 April 1924 în comuna ora 3 p. m. Oradea-Mare, Str. Iosif Vulkán No. 11 când mișcătoarele sechestrate se vor vinde pe lângă plățirea prețului de cumpărare în numerar și în caz de necesitate și sub prețul de estimare, și până la concurența creanței sevestranților anteriori ori a suprasevestranților intrucât aceștia și-au câștigat asupra acestora drept de ipotecă.

Se provoacă toți acela, cari își revindică escontare din prețul de vânzare al lucrurilor ce se vor licita, intrucât sevestrarea în favorul lor s'ar fi făcut anterior și aceasta nu rezultă din procesul verbal de sechestrare să nu omită a-și prezenta anunțările în scris la subsemnatul delegat, până la începerea licitației.

Termenul legal se va socoti din ziua ce urmează după afișarea publicației la judecătorie.

Oradea-Mare, la 20 Martie 1924.
Valentin Bakó executor judiciar.

De vânzare o litografie și o presă de mână formată 55/68 cm în plină activitate precum și o zincografie cu o mașină de reproducție. Adresa: Tipografia Romnească Oradea-Mare.

AVIZ

Toți depozitarii de ziar cari doresc să desfacă și ziarul nostru, să se adreseze direct Administrației ziarului la Oradea-Mare, Str. Fr. Deák No. 2.

Dr. Romul Pop avocat și-a deschis biroul avocațial în strada I. C. Brătianu (fost Szaniszió) No. 2.

Fabrica de îmbrăcăminte „INDUSTRIA” Oradea-Mare, Calea Victoriei No. MARE ASORTIMENT DE HAINE pentru lucrătorii (albastre), de postav și de stofă, cari nu se rup niciodată.

La magazinul de mățasuri, mode pentru dame și specialități

Ernest Szilágyi

Bul. Regele Ferdinand No. 3 au sosit tot felul de specialități după ultima modă

mățasuri, dantele, panglici, ciorapi, batiste, materii de căpușeli, precum și cele mai frumoase creppuri și grenadurii în cel mai mare asortiment

Salonul „CHIC”

Pasagiul „Vulturul” Pălării pentru dame

Mare magazin pentru tot felul de accesorii pentru pălării.

En gros. En detail.

EUGEN BARNA

CONFECTIONI DE MODE PENTRU DAME

Bulevardul Regele Ferdinand 3

Telefon 2—41 Telefon 2—41

Avizez onor. public că am primit stofe pentru cocoane cele mai alese noutăți pentru costumuri și mățasuri La cerere pun și mostre la dispoziție

Ciorapi se capătă însă buni și ieftini numai la Magazia

FISCHER

Pasagiul „Vulturul Negru” Vis-à-vis de Florărie.

CONSERVELE KEMÉNY

sunt cele mai eftine și mai gustoase aperitive la prânz și cină

Pastetă de ficat Haschle Gulaș în duzine de 1/8, 1/4, 1/2 kg.

Cărnăței Frankfurter

în depozit la toate magazinele de coloniale

Cluj / Central Un

AVIZ

Tot felul de revizite Cercetășești se pot procura ori când dela magazinul

IULIU GERGELY

CROITOR ȘI CEAPRĂZAR

STRADA REGELE FERDINAND 55

Cu prețurile de mai jos:

Cămăși de cercetași No. 32—35 și 38—40 cu . . . Lei 190—210

Pantaloni de cercetași mici și mari Lei 180—210

Pălării de cercetași Lei 200

Cravate Lei 45

Baston Lei 40

Afară de articolele de mai sus se găsesc ciorapi, centurii, etc. cu prețuri convenabile.

GOBELINURI

STOFE DE DAME, BRODERII DE MĂTASE

tot felul de lucrări de mână și accesorii la acestea, se găsesc la firma

PETERDI

Industrie Manufactură

ORADEA-MARE

Str. Sf. Ladislau 10.

Aprovizionați Vă cu

Cărți, Reviste, Ziare,

Jurnale de modă

dela biroul de ziar

„SIMPLON”

Oradea-Mare

Pasagiul „Vulturul Negru”

Depozit pentru vânzătorii:

KLEIN ÖDÖN

Oradea-Mare

Str. Petru Maior (Ör-u.) 7

88

Telefon 7—10

FRAȚII KEMÉNY

fabrică de conserve și cărnuri

Salonta-Mare

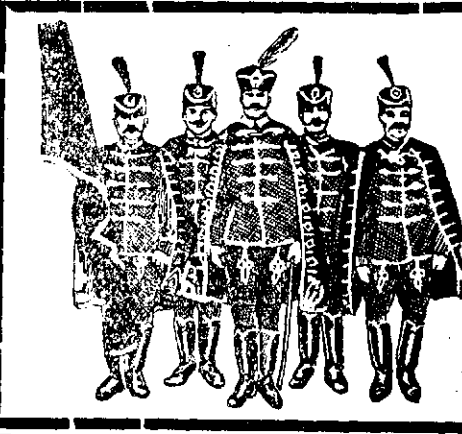
1—17

Este datoria tuturor

să atragă atențiunea cunoscuților prietenilor și rudeniilor sale, că încât doresc a se îmbrăca bine și eftin să cerceteze

CROITORIA DÁVID ȘI KOHN

din Strada Alexandri No. 4



In caz de deces, în propriul d-tale interes, vizitează antrepriza creștină de pompe funebre „Pietatea”

CAROL GERMAN SUCCESOR

care aranjează cele mai frumoase și mai ieftine înmormântări în deosebi să se observe că antrepriza aceasta se află în pasagiul „Vulturul”, Piața Unirii.

Oradea-Mare Cu stimă

Ioan Tarsoly, succesorul lui Carol German

1—20

MARI REDUCERI DE PREȚURI LA FIRMA MISSIR, FII & C^{IE}

Stofe, Mățasuri, Marocainuri, Chiffonuri, Pânzării, Covoare, Linoleuri, etc., cu prețurile cel mai ieftine.